אין פלאַנטער פון לעבן . . .

א העכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם מאָדערנעם אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון מ. ס.

(פאָרזעצונג)

אין הויז, ביי זיך אין דער היים, אין פוי. נאָרבער אין די דאָזיקע טעג געווען אַזוי ווי א פרעמדער. ער פלעגט אהיים קומען בלויז ווען עס אין שוין געווען זייער שפּעט, און אויעקגיין פלעגט ער זייער פרי, אַזוי אַז קיינער האָט ביי אים ניט געקאָנט דערזען, וואָס אים קומט פאַר, וואָס ביי אים טוט אים קומט פאַר, וואָס ביי אים טוט זיך. אפילו אין די אויגן. ווען ער איז שוין געווען אין דער היים, פלעגט ער זיך פאַרשפּאַרן ביי זיך אין צימער און אַרומגיין שטומען לאַנג אַראָפּ און אַרויף, איבער דער לענג פונם צימער.

א פאַר מאָל האָט זיין ווייב מאַמאַ רא, געפרואווט ריידן צו אים. זי איז געווען א פשוט'ע פרוי, א געטריי, אַן איבערגעגעבענע און דעם מאַן אירן האָט זי ליב געהאַט פשוט, געטריי, אַזוי ווי א פשוט'ע אידישע טאָכטער האָט געוויינלאַך ליב איר מאַן. זי איז געווען גרייט אויסצוהאַלטן אים איר גאַנצע לעבן און צערטלאַכקייט, אָבער ער האָט איר ליבע און צערטלאַכקייט ניט פאַר לאַנגע. ניט באַדאַרפט, און אויף אַן אידעלן וועג. ער האָט פון דעם אַלע דעם מאַן אירן געגעבן צו פילן. "איך בין ניט געזונט" — האָט ער גע'טענט'ט צו איר, לאָז מיך אַליין, לאָז מיך צופרידן".

א פאַר מאָל האָט ער זיך באַגעגנט מיט זיין טאָכטער לוסי. די באַגעגעניש איז פאַרגעקומען פלוצים. אומדערוואַרטעט, אין קאָרידאָר. אָדער אויף די טרעפּ פון זיין הויז. צומאָל האָבן זיי זיך אָנגעקוקט לאַנג און דורכדרינגענדיק. אַזוי ווי איינער וואָלט געוואָלט דערגיין דעם סוד וואָס דער צווייטער באַהאַלט. צו מאָל האָבן זיי זיך אָנגעקוקט אַזוי ווי צוויי פרעמדע מענשן, וועלכע האָבן זיך ערקענט וואו, ערגעץ אַמאָל באַגעגנט, און האָבן זיך איצט נים דערמאָנען וועגן און וואו זיי האָבן זיך געזען. זיי האָבן ניט געדערט צוויי ווערן... וועט עס דען ניט דאָס זיין די טאָכטער ווייסט עפּעס וועגן אים די טאָכטער ווייסט עפּעס וועגן אים קוקט אויף אים מיט עקל. די טאָכטער, ווידער, מיינענדיק, אַז דער פאָטער וועט באַלד עפענען אויף איר א מייל און וועט פאָדערן א חשבון, וואו זי האָלט זיך אויף שפּעט ביינאַכט אין דער לעצטער צייט. זי האָט ניט געהאַט קיין באַגריף, אַז דער פאָטער האָט ניט געהאַט די מינדסטע אָנונג פון דעם וואָס וואָס עס איז פאָרגעקומען צווישן דער, האָט זיך געפאַלטערט צו אַנטשלאָפן פון וועדן אין האָט קיין אויג ניט געקאָנט צו געפאַלן. דער מיליאָר איז געווען אַן אידעלן, וועג האָט אים אירע גרויע צעשראָקענע אויגן. מיט אירע דינע, ציטערנדיקע ליפּן, מיט אירע אויסגעשטרעקטע בלייכע הענט, אַזוי ווי אין א בעבעק. נאָט, נאָט, ווי האָט ער געהאַט קאָנט דאַמאָלס זיין אַזוי מערדעריש, אַזוי האַרצלאָז, ניט צוצוהערן זיך צו שראָקן פאַר דעם אויסגאַנג פון דעם טרייער. עס האָט אים ניט געאַרט די שטראָף, אויב ער וואָלט אַזאַ באַקומען. ביי זיך אין האַרצן האָט ער זיך באַטראַכט אַלס שולדיק, און אין געווען גרייט נוט צו מאַכן זיין פאַרברעכן און הייליגאַוואַשן זיך פון אַלע זיינע זינד. ער האָט זיך אָבער געשראָקן צוצוגעבן זיין זינד אָפן. פאַר אַלע מענשן. ער האָט געוואוסט וויפיל שאַנדע דאָס וואָלט געמאַכט ביי זיינע זיין פאַמיליע... זיין ווייב און זיינע קינדער...

אָבער ווי וועט ער קאָנען אַלץ שטיקען אין זיך? ווי וועט ער קאָנען ווייטער ליגנערן און בלאָזן? ער קאָן זיין פאַלש אין פאַרשטעלט. ווען ער רעדט מיט זיין לאַיער. ער איז אַפילו גרייט צו שווערן אַלץ. ווען ער וועט לייגן זיין האַנט אויף דער ביבל אין געריכט. ער האָט גענוג מוט צו זאָגן לינן דעם ריכטער אין די אויגן. נאָר פאַר אין פערזאָן האָט ער מורא געהאַט. נאָר פאַר אין. פאַר אויגן האָט ער זיך געשראָקן. — פאַר דער פלעמער אויגן.

ווי וועט ער איר קאָנען זאָגן אין די אויגן, אַז זי לינגט, אַז זי באַשולדיקט אים אומזיסט?

ווי וועט ער קאָנען רואיק שטיין דערביי און זען ווי דאָס אָרימע, אומשולדיקע קינד, וועט זיך באַניסן מיט אירע טרערן... וועט עס דען ניט הייסן אַז ער בריינגט אַן איבעקן שאַנד פלעק אויף איר, אַז ער שטופּט זי אַליין אַריין דעם טיפסטן, שטיינערנסטן אָפּגרונד?

ווען ס'איז געקומען די נאַכט איר דער עס האָט געדאַרפט פאַרקומען די פריוואַטע דערענונג, וואָס זיין לאַיער האָט פאַר אים מיט דער הילף פון "פול" אַראַנזשירט, איז מר. נאָרבער ניט געשלאָפן. ער האָט טדי גאַנצע נאַכט זיך געדרייט פון איין זייט אויף דער אַנדער, דער, האָט זיך געפאַלטערט צו אַנטשלאָפן פון ווערן מיט האָט קיין אויג ניט געקאָנט צומאַכן. דער מיליאָר איז געשאַנען פאַר אים, מיט אירע גרויע צעשראָקענע אויגן. מיט אירע דינע, ציטערנדיקע ליפּן, מיט אירע אויסגעשטרעקטע בלייכע הענט, אַזוי ווי אין א בעבעק. נאָט, נאָט, ווי האָט ער געקאָנט דאַמאָלס זיין אַזוי מערדעריש, אַזוי האַרצלאָז, ניט צוצוהערן זיך צו

לשנה טובה קאַרדס:

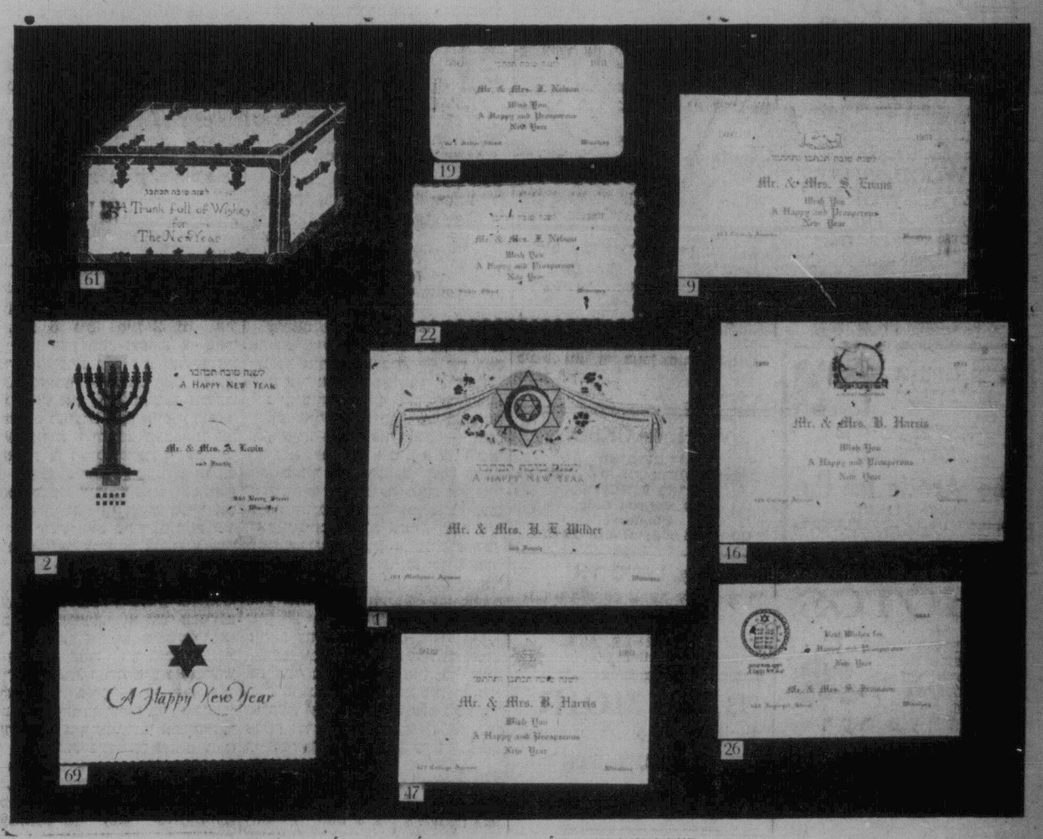

דאָס זיינען נאָר עטלאַכע פון די צענדליקער סטיילס

מיר האָבן דעם שענסטן אויסוואָל אין שטאָט. ניט אריין אייער באַשטעלונג איצט — לאָזט עס ניט איבער אויף דער לעצטער מינוט. טעלעפאָנירט אונז אָפּ און מיר וועלן צו אייך צושיקן אונזערע סעמפּלס, אָדער קומט צו אין אונזער אָפּיס און מאַכט אייער אויסוואָל

"דאָס אידישע וואָרט"

165 Selkirk Ave. Phones 52 213-55 409

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

אויף א וואונדערלאַך שיינעם אופן צוגעגרייט און סטיליזירט פאַר דער תלמוד תורה שול, פון

מנגן בנימין בראַנשטיין

אויף די קומענדיקע ימים נוראים, מיט דער העפלאַכער מיטווירקונג פון

מנגן מ. דזשיקאָב

אלס דיריגענט פון דעם גוט איינגעשטודירטן כאָר יערע קאָנסאָזיצע — א מוסטערהאַפטער פירוש אויף אונזערע מיט'ן צער פון דורות דורכגעוועבטע תפלות, אין נוסח און אין גייסט פון אונזער טראַדיציע.

קומט און לעבט דורך אן אמת'ן ענג יום טוב, אין אן אטמאָספערע פון קרושה און נעהויבענער שטימונג

טיקעטס צו באַקומען אין אָפּיס פון דער תלמוד תורה, קאָרנער משאַרלס און פּלאָרא.

שול קאָמיטעט פון תלמוד תורה

Classified Section קלאַסיפייד סעקשאָן

ספּעציעלע פריזן פאַר אַרווערטיזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אָפּטיילונג:

איין מאָל, 5ס. פּער אַנייט לייַן	3 מאָנאַטן, $2.15 אַנייט לייַן
פאַר א וואָר, 20ס. " "	6 מאָנאַטן, $4.00 " "
פאַר א מאָנאַט, 75ס. " "	פאַר 1 יאָר, $7.50 " "

:.: צו פאַרקויפן :.:
FOR SALE

א 7 רום הויז, פולי מאָדערן, אויך פינישינג, סליפינג באַלקאָני, שיינע, ליכטיקע צימערן, גאַראַדזש פאַר צוויי קאַרס, מיט א גרויסן לאָט, אין די שענסטע גאַסן פון דער נאָרט ענד, ניט דער גרעסטער סנעף פון הייניטיקן יאָר. מיר זיינען מענערזשערס פון 14 אַפּאַרטמענטס. די שענסטע און ביליקסטע סוויטס קאָנט איר קריגן ביי אינז. ווען איר דאַרפט א סוויט אָדער א הויז צו רענטן, זעט זיך מיט אונז וואָס שנעלער.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 אָדער 53 807

פאַר באַלדיקן פאַרקויף און באַזיץ א 6 רום פולי מאָדערן הויז אויף 357 אבערדין עווע. טעלעפאָנירט 54.792 אָנגענומען זאָלן זיך ניט וועגן.

צו פאַרקויפן א 6 רום הויז, פולי מאָדערן, אין פוירסט קלאַס קאָנדיציאָן, זיך וועגן אין 148 אלפּערד עווענוי אויסט פון מיין סטריט.

בעשעפט געלעגנהייטן

גראָסערי און קאָנפעקשאָנערי, סט. באַ־ניפיס, פיקסטשורס $250. סטאָק $800, אומקאָסט $800 מאָנאַטס, רענט $30 אינשליסלדיק 5 לייוויג רומס. פולי מאָדערן.

W. J. SCHADEK & CO. LTD.
311 McIntyre Blk., Ph. 22 782

שטעלע פאַרלאַנגט
SITUATION WANTED

א געוועזענער פריצייפאַל אין א העב־רייאישער שול אין איירעפּע (סינגל). האָט רעפערענס. זוכט א שטעלע אלס לערער. זיך וועגן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס 7002.

א אידישע מיידל מיט פיל יאָריקער דערפאַרונג אין הויז אַרבעט, זוכט א זישאַב. זיך וועגן צו מ. א. גרעי, טעלעפאָן 28 527.

אַרבעטער פאַרלאַנגט
HELP WANTED

פאַרלאַנגט א לערער אין א קאָנטרי צו לערנען העברייאיש און אידיש מיט קינדער אין איין פאַמיליע. לערער האָט מעגלאַכקייט צו זיין אין הייס־סקול, בלויז איינער וואָס רעדט ענגליש זאָל זיך וועגן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס 6546.

פאַרלאַנגט א מיידל פאַר א קאָנטרי סטאָר. עקספּיריענס ניט נויטיק. זיך וועגן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס נומער 6537.

:.: פערזענלאַכעס :.:
PERSONAL

היים און אָפּיס פאַרניטשור פאַרלאַנגט
פאַר מזומן געלט.
KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

מאָטאָר טוריסטן
מיר מאַכן פאַרבינדונגען צווישן מאָ־טאָריסטן און פאַסאַזשירן, אויף א שער עקספּענס באַזיס. באַראַטונג פריי.
Auto Transportation Bureau
382 Donald St. Phone 86 139

GIBBONS UPHOLSTERY & METAL WORKS
צוזאַמענשטויס אַרבעט א ספּעשעלטי עקספּערט אַרבעט
ראַדיאַיטערס, באַרי אַרבעט, מאַפּס, אַפּאַלסטערי
144-6 Fort St., cor. York
Phone 22 667

שדכנים ביורא

לייַדיס און דזשענטלמען פון יערן עלטער און קלאַס, איינציק סיט געלט אין היימען, נאָר זיי זיינען איינגאַנג פריינט מע ערנסטאַפטע שידוכים אַראַנזשירט. שפּרייזן נעמיס. זייער קליינע שדכנות געלט. קומט אָדער שרייבט — די מעטראָזשיר, רום 2, 382 דאַנאַר סט., 4 טירן פון נאָרט דיים עוועניו.

מעדיצינישער מאַסאַזש
מרס. ה. ערעליכמאַוויי, פּראָפעסיאָנעלע מאַסאַזשיסטן, אויסגעלערנטער דערפאַרונג אין באַהאַנדלונג פאַרלייגונס און אַלע פאָרמעס פון רומאַטיזם.
838 SOMERSET BLOCK
Ph. 88 066 Res. 56 766

CAMPBELL BROS.
MARBLE & GRANITE CO.
מיר ספּעשיאַליזירן זיך אין מאַכן פאַר־שיידענע אידישע מצבות — זעט אונ־זער אויסשטעלונג אידיער איר באַ־שטעלט ערגעץ אַנדערש. אונזערע פּרייזן זיינען זייער נידעריק.
90 Hespeler Ave., Phone 501 495

אינשורענס
די עלטסטע און ראיעלסטע לעבנס פייער און אַוטאָמאָביל קאָמפּאַניס
ריל עסטייט
שנעלע, אַרענטלאַכע באַהאַנדלונג פאַר קויפער און פאַרקויפער. מאָרטגע־דזשעס און לאָאַנס אונזער ספּעציאַליטעט
שיפּס קאַרטן און געלט שיקונג
דורך "באַלטיק אַפּעריקאַ לייַן"
נעשעפט געלעגנהייטן
דער גרעסטער אויסוואָל פון גוטע נע־שעפטן אין שטאָט און אין קאַנטרי. עס וועט זיך אייך באַצאָלן זעהן
ת. פערלמאַן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 Main St. Phone 51 000

:.: צו פאַרענטן :.:
FOR RENT

צו פאַרענטן א סוויט פון 5 גרויסע רומס 2טן פלאָר, ניי דעקאָרירט, הייס־סע וואַסער אימער, סקרין דערגאַנדע, סטים באַהייצונג, $40 א מאָנאַט, קאָן מוסן סעפּטעמבער 1טן. 390 סעל־פּירק עווע. טעלעפאָן 56.061.

צו פאַרענטן 3 און 4 רום סוויטס, אויף פלאָרס, עלעקטריק סטאָוס, אין אוראָרא בלאָק, 567 סעלקירק עוו. ביי־ליקע רענט. טעלעפאָן 55.488.

צו פאַרענטן 2 רומס, פּאַסיק פאַר א יונג פּאָר־פאַלק, פאַר א יונגמאַן אָדער א מיידל. ווענדן אין 326 קאַטעדראַל.

סוויט צו פאַרענטן
ראָמאַנאַ קאָורט, 269 פּריטשאַרד עוו. 3 רומס און באַד אין מאָדערנעם בלאָק, עלעקטריק רענדזס, $32 ביז $41 א מאָנאַט. קאָן אַריינמופן דעם 1טן אָק־טאָבער. זיך וועגן צום קערטייקער.
RAMONA COURT
269 PRITCHARD AVE.

צו פאַרענטן א גרויסע געפּוירנישטע רום ביי א קאָפּל אָן קינדער. פּאַסיק פאַר א סינגל מאַן אָדער פאַר צוויי פרעזאָן. וועגן אין סוויט 33 מאָקריי אַפּאַרטמענטס, קאָר. טשאַרלס. זיך נאָכפרעגן צווישן 6 און 10 אָוונט.

צו פאַרענטן צוויי אָדער דריי רומס מיט אַלע באַקוועמלאַכקייטן, זיך וועגן מאָהר זיין זייער מיט ק"ן טעמס. דזשאַנס עוועניו.

צו פאַרענטן א 5 רום סעמי מאָדערן הויז, זיך וועגן צו
MISS PATTERSON
465 Flora Ave. Winnipeg

אין שטאָט, אין די ביטשעס און אויף אַלע הייוועס
אויב איר דאַרפט איבערמופן, אָדער וועלכע ס'איז טראַנספּאָר אַרבעט טעלעפאָנירט צו
סימקינס טראַנספּאָר, 52 540
איר וועט זיין זייער צופרידן:
אַדרעס ביי אונז איינע
האַלץ
די בעסטע האַלץ צו ביליקע פּרייזן
Simkin's Transfer
456 Stella Ave. Ph. 52 540

$81.00 $81.00
שפּאָרט געלט

אויב איר ווילט שפּאָרן געלט, קויפט א ביכל פאַר צוויי דאָלאַר און איר וועט איינשפּאָרן איין־אַנ־אַכציק דאָלאַר, קוויפּנריק סחורה פון די פירמעס וועלכע ווערן דאָרט אָנגעוויזן.

איר באַקומט א גאַראַנטיע פאַר אייער געלט פון אונזערע פאַרטרע־טער, אין פאַל איר וועט ניט אייג־נען דעם מינימום פון צוויי דאָלאַר.

אַרויסגעגעבן פון דער אידישער פאָלקשול געזעלשאַפט, בילדונג קאָמיטעט.

נ. ב.: אַלע וואָס זוכן א מעגלאַכ־קייט צו פאַרדינען פון צוויי ביז פינף דאָלאַר א טאָג, זיינען געבעטן זיך וועגן פּערזענלאַך אָדער טע־לעפאָניש.

585 סט. דזשאַנס עוועניו
טעלעפאָן 56 910

צו וואָס אייפערזוכט קאָן דערפירן

— נייַן, נייַן! — האָט ער אויס־געשריען, — מ'דאַרף ניט אַפּלייגן.

מרס. שפּאַרגעל ווידער, איז געווא־רן רויט אין בייז אין צערחיצו:

— וואָטשע מין? — האָט זי גענו־מען שרייען מיט ווילדע קולות, — איך קאָן ניט פאַרענדן קיין צייט אומזיסט.

— מיסטס דאָ איז ניט קיין מאַרק

— האָט א קלוירק צו איר געזאָגט, — רעדט שטילער אביסל.

— קען זי קומען מאָרגן? — האָט לאַיער זייער געפרעגט.

— נייַן זי קאָן ניט קומען מאָרגן, — האָט די פרוי זיך אַלץ גע"בעס'ט.

— קאָן זי קומען איבערמאָרגן?

— נייַן, זי קאָן ניט קומען איבער־מאָרגן.

— נייַן? — האָט לאַיער זייער גע־שמייכלט. — ווי אַזוי זשע ווילט איר דורכפירן אין אַנקלאַגע?

מרס. שפּאַרגעל איז געווארן רויט און אַלערליי קאַליר.

(ווייטערעס קומט)

מיט אַמאָל איז זיין האַרץ געבליבן פאַר שרעק. מרס. סעלמאַ שפּאַנעל האָט זיך באַוויזן. זי איז געווען פאַרפּוצט אַזוי זי וואָלט געקומען ניט אין געריכט נאָר אויף א התונה. זי האָט געטראָגן א משונה'דיק בלייט קלייד בין אַלערליי אַ שונה'דיק בלייט קלייד בין אַלערליי אַ גרויסע העט מיט רויז געפאַרבטע פעדערן. איר פּנים אַליין איז אויך געווען אויסגעשמירט מיט אַלערליי פאַרבן. אַזוי ווי א צירק קלאָון. די אַנווענדע אין ריכטערס קאַבינעט האָבן זיך קוים צוריקגעהאַלטן פון לאַכן.

—וועל וואו איז אייער קלעגערן? — האָט לאַיער זייד ד געפרעגט.

מאַראַם שפּאַרגעל האָט אויף דעם לאַיער א קוק געטאָן מיט אין אָנ־אַזוי ווי עס וואָלט איר גאַרנים אָנגע־שטאַנען צו ריידן מיט אים. דערנאָך האָט זי אַרויסגעשאָסן.

— וואָס דאַרפט איר די קלעגערן וואָס? און מיר גלויבט איר ניט?

די מענשן אין זאַל האָבן זיך אויבער־געשמייכלט. אַפילו מרי גאַרבערן, וועל־כער איז געווען אין א געדריקטער שטי־מונג, האָט אויך דערפיל ווי עס קריי־זעלט זיך א שמייכל אויף זיינע ליפּן.

— לויט דעם געזעץ — האָט דער ריכטער צו איר געזאָגט — מוז די אָנקלעגערן אַליין דאָ זיין און אויפסטע־טען קענן דעם אָנגעקלאָגטן.

— און ווי איז — האָט גע'טענט'ט מרס. שפּאַרגעל, אַז זי קאָן ניט קומען?

— זי קאָן ניט קומען? — האָט לאַיער זייד געלאָכט — פאַר וואָס קאָן זי ניט קומען?

— ווייל דער קאָפּ טוט איר ווי! —

— האָט מרס. שפּאַרגעל געענטפערט טראַגיש, בעת אירע אויגן האָבן געשאָ־סען מיט פייער.

— אויב אַזוי וועלן מיר די הערונג אָפּלייגן, — האָט דער ריכטער קאַלט־בלוטיק געזאָגט.

וואָלף גאַרבער איז בלייך געוואָרן. ער האָט ניט געוואָלט דאָס זאָל זיך ווייטער פאַרציען. ער האָט געוואָלט וואָס גיכער איבערקומען, און וואָס עס וועט זיין, זאָל זיין!

דער גרויסער נאַפּאָלעאָן האָט אַמאָל געזאָגט: אין יעדער זאַך, אין יעדער געשעעניש — זוך די פרוי. אָבער אויב דאָס ווערטל האָט בכלל א באַדייטונג אין לעבן, אין דאָן שוין אַוואָדע וואו אייפערזוכט פאַר'גנב'עט זיך. דאָרט מוז שוין א פרוי זיין אין דערמיט. און אַט אַזאַ געשיכטע וועלן מיר איצט דער ציילן פאַר אונזערע לעזער, עס זיינען געקומען קיין אַמעריקע צוויי חברים פון דער אַלטער היים, וואו זיי זיינען אויפגעוואַקסן אין איין גאַס, געלערנט אין איין חדר און טאַקע ביי דעם זעלבן מלמד.

אין דאָ, אין אַמעריקע, פלעגן זיי שטאַלצירן מיט זייער חבר'שאַפט. עס איז געווען א ליבע, וואָס איז ניט אָפּ־הייניק אין צייט און אָרט. און זיי האָבן זיך ניט געעקנט פאַרשעלן אַפּי־לו א צווייטן זיי זאָל פאַרקומען א רוגז.

אָבער דאָס וואָס זיי האָבן זיך ניט פאַרגעשטעלט איז געקומען. א פרוי, דער, האָט זיך געפאַלטערט צו אַנטשלאָ־פן ווערן און האָט קיין אויג ניט גע־קאָנט צומאַכן. דער מיליאָר איז גע־ענדלאַך פון אים אַנטלאָפן און ווי אין קרייזדער האָט זי, אין יענעם אופן אָפּ־געפירט אהיים. זי האָט פון דעם אַלע מען ניט געוואוסט, נאָר אַזוי ווי יענער גנב האָט זי געפיינט, אַז איר אויפ־פירונג איז אויסגעקריצט אויף איר שטערן...

א פאַר מאָל האָט זיין ווייב מאַמאַ־רא, געפרואווט ריידן צו אים. זי איז געווען א פשוט'ע פרוי, א געטריי, אַן איבערגעגעבענע און דעם מאַן אירן האָט זי ליב געהאַט פשוט, געטריי, אַזוי ווי א פשוט'ע אידישע טאָכטער האָט געוויינלאַך ליב איר מאַן. זי איז געווען גרייט אויסצוהאַלטן אים איר גאַנצע לעבן און צערטלאַכקייט, אָבער ער האָט איר ליבע און צערטלאַכקייט ניט פאַר־לאַנגט.

ניט אויף אַן אידעלן וועג. ער האָט אויך דעם אַלע דעם מאַן אירן געגעבן פון דער לעבן, געלערנט אין איין חדר און מיט דער זעלבער מלמד.

מר. ק. איז פאַרקערט, געווען א פריי־לאַכער מענש, איינער וואָס האָט ליב א טאַנץ צו טאָן, שפּרינגען און הוליען. ניט קוקנדיק דערויף, וואָס זיי זיינען געווען אַזוי פאַרשיידן אין זייערע כאַ־ראַקטערן, האָבן זיי אָבער ליב געהאַט איינער דעם אַנדערנס געזעלשאַפט, און זיי־ער פריינטשאַפט איז געווען שטאַרק.

מר. ב. איז אַלעמאָל געווען איינזאַם און עס האָט זיך אים אָנגעהויבן צו בייגקען נאָך א וואַרימער היים, וואו ער זאָל האָבן א פריינט מיט וועמען ער זאָל קאָנען פאַרברייגען. האָט ער אָנ־געהויבן צו זוכן א מיידל אויף א שטי־לע ווי ער, אַזאַ וואָס זאָל אים פאַר־שטיין און מיטפילן, און אַזאַ איינע האָט ער טאַקע געפונען. נאַטירלאַך, אַז ער איז געווען איבערגליקלאַך.

האָט ער איינגעלאַדן זיין חבר און פריינט צו גיין אָנקוקן זיין כלה און יע־נער איז טאַקע געקומען. האָט זיך באַ־קענט מיט דער כלה און זי איז אים זייער געפעלן געוואָרן.

ניט געפעלן געוואָרן איז אָבער די באַקאַנטשאַפט מר. ב.'ן. ער איז גע־וואָרן אַביסל אייפערזוכטיק און האָט צוגעשוויגן. ער האָט זיך געשעמט וואָס ער איז זיין פריינט חושד.

נאָך דער חתונה פלעגן זיין חבר קו־מען אים באַזוכן עטלאַכע מאָל אָבער ער איז שוין ניט געווען אַזוי גערן אים צו זעען אַזויפיל מאָל אין הויז.

אַזוי ווי עס איז ניט געווען קיין גרונד צו פאַרדעכטיקן האָט דער בחור ניט געוואָגט צו זאָגן א וואָרט.

מיט דער צייט איז אָבער די פריינט־שאַפט צווישן זיין פרוי און זיין חבר געוואָרן שטאַרקער, און דאָס האָט גע־רוירט זיין רו. ער האָט דערשטיקט זיי־נע געפילן און געשווינגן. ער האָט בשום אופן ניט געפונען קיין וועגטער צו מאַכן זיין חבר אַן אויסרייד.

איינמאָל איז ער געגאַנגען אויף א צענטראַלער גאַס ביי זיך אין שטאָט און האָט אָנגעטראָפן זיין חבר שפּאַצירן מיט זיין פרוי. ער האָט זיי ניט גע־וואָלט אָפּשטעלן אין מיטן גאַס און ער האָט זיי נאָכגעשפּאַנירט. פון אַנפאַנג האָבן זיי אים ניט באַמערקט. אָבער ענדלאַך האָט זיך די פרוי אומגעקוקט און דערזען, אַז איר מאַן גייט איר נאָך פוס־טריט. זי האָט זיך פאַרוויטלט און איז צוגעגאַנגען צו אים. אויף זיין בלאַס פּנים האָט זי באַמערקט, אַז דער כעס ברענט אין אים און זי האָט שוין געוואוסט פאַרוואָס. זי האָט אָנגעפאַנ־גען צו ריידן צו אים, אָבער ער האָט איר ניט געוואָלט ענטפערן, און האָט זי פאַרלאָזן אין גאַס מיט פאַראַכטונג.

ווען זיי זיינען זיך צוגעוויסענעמען אין דער היים, איז ער אַרומגעגאַנגען ווי א צעמישטער. ער האָט מיט שטאַרקע אויגן געקוקט אויף מענשן, און ווען מען האָט געדערט צו אים, האָט ער ניט געענטפערט. זי האָט זיך מיט אים ניט געקענט צוזאַמענריידן. אויסער דעם האָט איר שטאָלץ ניט דערלאָזט אַז זי זאָל זיך דערניידריקן צו אים.

ענדלאַך אָבער האָט זי מער ניט גע־קענט אויסהאַלטן. זי האָט געמיינט אַז איר האַרץ וועט אויס צער צעפּלאַצט ווערן. האָט זי גענומען ריידן, אָבער ער האָט אַלץ אונטערגעברומט ווי א ווילד־דע חיה. זי האָט אים געוואָלט דערציילן פאַרוואָס זי איז געגאַנגען מיט זיין חבר אָבער ער האָט ניט געענטפערט. צוליעט האָט ער אויפגעפאַנגען אויף דעם אַלע דעם אויסגאַנג פון דעם טרייער. עס האָט אים ניט געאַרט די שטראָף, אויב ער וואָלט אַזאַ באַקומען. ביי זיך אין האַרצן האָט ער זיך באַ־טראַכט אַלס שולדיק, און אין געווען גרייט נוט צו מאַכן זיין פאַרברעכן און הייליגאַוואַשן זיך פון אַלע זיינע זינד. ער האָט זיך אָבער געשראָקן צוצוגעבן זיין זינד אָפן. פאַר אַלע מענשן. ער האָט געוואוסט וויפיל שאַנדע דאָס וואָלט געמאַכט ביי זיינע זיין פאַמיליע... זיין ווייב און זיינע קינדער...

אָבער ווי וועט ער קאָנען אַלץ שטי־קען אין זיך? ווי וועט ער קאָנען ווייַ־טער לייגנערן און בלאָזן? ער קאָן זיין פאַלש אין פאַרשטעלט. ווען ער רעדט מיט זיין לאַיער. ער איז אַפילו גרייט צו שווערן אַלץ. ווען ער וועט לייגן זיין האַנט אויף דער ביבל אין געריכט. ער האָט גענוג מוט צו זאָגן לינן דעם ריכטער אין די אויגן. נאָר פאַר אין פערזאָן האָט ער מורא געהאַט. נאָר פאַר אין. פאַר אויגן האָט ער זיך גע־שראָקן. — פאַר דער פלעמער אויגן.

ווי וועט ער איר קאָנען זאָגן אין די אויגן, אַז זי לינגט, אַז זי באַשולדיקט אים אומזיסט?

ווי וועט ער קאָנען רואיק שטיין דערביי און זען ווי דאָס אָרימע, אומ־שולדיקע קינד, וועט זיך באַניסן מיט אירע טרערן... וועט עס דען ניט הייסן אַז ער בריינגט אַן איבעקן שאַנד פלעק אויף איר, אַז ער שטופּט זי אַליין אַריין דעם טיפסטן, שטיינערנסטן אָפּגרונד?

ווען ס'איז געקומען די נאַכט איר דער עס האָט געדאַרפט פאַרקומען די פריוואַטע דערענונג, וואָס זיין לאַיער האָט פאַר אים מיט דער הילף פון "פול" אַראַנזשירט, איז מר. נאָרבער ניט גע־שלאָפן. ער האָט טדי גאַנצע נאַכט זיך געדרייט פון איין זייט אויף דער אַנדער, דער, האָט זיך געפאַלטערט צו אַנטשלאָ־פן ווערן און האָט קיין אויג ניט גע־קאָנט צומאַכן. דער מיליאָר איז גע־ענדלאַך פון אים אַנטלאָפן און ווי אין קרייזדער האָט זי, אין יענעם אופן אָפּ־געפירט אהיים. זי האָט פון דעם אַלע מען ניט געוואוסט, נאָר אַזוי ווי יענער גנב האָט זי געפיינט, אַז איר אויפ־פירונג איז אויסגעקריצט אויף איר שטערן...

א פאַר מאָל האָט זיין ווייב מאַמאַ־רא, געפרואווט ריידן צו אים. זי איז געווען א פשוט'ע פרוי, א געטריי, אַן איבערגעגעבענע און דעם מאַן אירן האָט זי ליב געהאַט פשוט, געטריי, אַזוי ווי א פשוט'ע אידישע טאָכטער האָט געוויינלאַך ליב איר מאַן. זי איז געווען גרייט אויסצוהאַלטן אים איר גאַנצע לעבן און צערטלאַכקייט, אָבער ער האָט איר ליבע און צערטלאַכקייט ניט פאַר־לאַנגט.

אויף אַן אידעלן וועג. ער האָט אויך דעם אַלע דעם מאַן אירן געגעבן פון דער לעבן, געלערנט אין איין חדר און מיט דער זעלבער מלמד.

מר. ק. איז פאַרקערט, געווען א פריי־לאַכער מענש, איינער וואָס האָט ליב א טאַנץ צו טאָן, שפּרינגען און הוליען. ניט קוקנדיק דערויף, וואָס זיי זיינען געווען אַזוי פאַרשיידן אין זייערע כאַ־ראַקטערן, האָבן זיי אָבער ליב געהאַט איינער דעם אַנדערנס געזעלשאַפט, און זיי־ער פריינטשאַפט איז געווען שטאַרק.

מר. ב. איז אַלעמאָל געווען איינזאַם און עס האָט זיך אים אָנגעהויבן צו בייגקען נאָך א וואַרימער היים, וואו ער זאָל האָבן א פריינט מיט וועמען ער זאָל קאָנען פאַרברייגען. האָט ער אָנ־געהויבן צו זוכן א מיידל אויף א שטי־לע ווי ער, אַזאַ וואָס זאָל אים פאַר־שטיין און מיטפילן, און אַזאַ איינע האָט ער טאַקע געפונען. נאַטירלאַך, אַז ער איז געווען איבערגליקלאַך.

האָט ער איינגעלאַדן זיין חבר און פריינט צו גיין אָנקוקן זיין כלה און יע־נער איז טאַקע געקומען. האָט זיך באַ־קענט מיט דער כלה און זי איז אים זייער געפעלן געוואָרן.

ניט געפעלן געוואָרן איז אָבער די באַקאַנטשאַפט מר. ב.'ן. ער איז גע־וואָרן אַביסל אייפערזוכטיק און האָט צוגעשוויגן. ער האָט זיך געשעמט וואָס ער איז זיין פריינט חושד.

נאָך דער חתונה פלעגן זיין חבר קו־מען אים באַזוכן עטלאַכע מאָל אָבער ער איז שוין ניט געווען אַזוי גערן אים צו זעען אַזויפיל מאָל אין הויז.

אַזוי ווי עס איז ניט געווען קיין גרונד צו פאַרדעכטיקן האָט דער בחור